

Adroddiad Tasglu'r Cymoedd ar Ganolfannau Cymunedol

Maes blaenoriaeth	Canolfannau Cymunedol - Gwell Gwasanaethau Cyhoeddus
Arweinydd polisi yn nhîm y Tasglu	Laurie Haywood
Cam gweithredu – fel y nodwyd yn "Ein Cymoedd, Ein Dyfodol"	PS4 - Defnyddio hybiau cymunedol cyfredol – a chreu rhai newydd - lle gall y GIG, y gwasanaethau cymdeithasol, ysgolion a chanolfannau gwaith gydweithio â'r trydydd sector i ddarparu gwasanaethau ar gyfer cymunedau lleol. Byddwn ni'n cydweithio â chymunedau lleol a chynghorau lleol i ddatblygu'r rhain a phenderfynu lle dylid eu lleoli.

Cerrig milltir	Cynnydd
Rhagfyr 2017 – Hybiau presennol wedi'u mapio yn erbyn gwasanaethau ym mhob ardal awdurdod lleol a chyfleoedd ar gyfer gwelliannau wedi'u nodi.	Cyfleoedd i gefnogi canolfannau cymunedol wedi'u mapio ar draws adrannau Llywodraeth Cymru er mwyn sicrhau dull gweithredu mwy strategol ar gyfer datblygu'r canolfannau hyn. Mae'r cymorth a nodwyd yn cynnwys: • Cyllid ar gyfer cenhedlaeth newydd o ganolfannau iechyd a gofal. Creu sianel sy'n cynnwys 19 o brosiectau ar draws Cymru erbyn 2021 - a 4 o'r prosiectau hyn yn ardal y Tasglu. • Cydweithio rhwng yr Is-adran Gymunedau a chymunedau i ddiogelu cyfleusterau lleol sy'n dwyn pobl ynghyd. • Defnyddio cynllun grant cyfalaf y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol i wella cyfleusterau cymunedol sy'n ddefnyddiol i bobl yn y gymuned ac yn cael eu defnyddio'n aml ganddynt. • Model newydd o Ganolfannau Dysgu Cymunedol sy'n darparu gwasanaethau estynedig â gofal plant, cymorth i rieni, sesiynau dysgu fel teulu a chyfleusterau cymunedol ar adegau sy'n gyfleus i blant ysgol. • Ysgolion yn ymgymryd â rôl ehangach fel canolfannau cymunedol. Anfonwyd cais at awdurdodau lleol yn ardal y Tasglu ym mis Rhagfyr 2017 yn gofyn am wybodaeth ar ba ganolfannau cymunedol sydd eisoes yn bodoli, pa wasanaethau sy'n gysylltiedig â nhw ac oes unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth. Ychydig iawn o ymateb a gafwyd er bod Andrew Morgan, arweinydd y ffrwd waith, wedi anfon e-bost dilynol.
Ionawr 2018 – Rhwydwaith hybiau cymunedol wedi'i sefydlu i rannu arferion gorau a gwybodaeth, gan ganolbwyntio ar themâu penodol fel cyllid a chyflogadwyedd, lle bo'r angen.	Sefydlwyd grŵp Canolfannau Cymunedol mewnol gan Lywodraeth Cymru i gefnogi'r gwaith o ddatblygu canolfannau ar draws y Cymoedd. Sefydlwyd grŵp rhwydweithio allanol (Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, y Sefydliad Dysgu a Gwaith a'r Ymddiriedolaeth Adeiladu Cymunedau) i weithio gydag aelodau'r grŵp mewnol i nodi

Adroddiad Tasglu'r Cymoedd ar Ganolfannau Cymunedol

	rhwystrau ac atebion ar gyfer sefydlu a chynnal canolfannau cymunedol. Mae hyn yn sail ar gyfer rhaglen o ddigwyddiadau rhwydweithio a nodir isod. Mae gwersi'n cael eu dysgu o'r gwaith yn Rhondda Cynon Taf i greu nifer o ganolfannau cymunedol ynghyd â gwaith Grŵp Gweithredu Parthau Cymunedol Cwm Taf, y Canolfannau Llesiant Integredig Aneurin Bevan a'r canolfannau cymunedol sefydledig yng Nghaerdydd.
Ebrill 2018 – Cysylltwyr cymunedol; rheolwyr busnes ysgolion; cydlynwyr ardal leol sydd â chysylltiad â'r rhwydwaith i gefnogi gwaith hybiau cymunedol. Nodi a rhannu arferion gorau.	Mae rhaglen o ddigwyddiadau ymgysylltu'n cael ei datblygu: Bydd cynhadledd Trosglwyddo Asedau i'r Gymuned/digwyddiad rhwydweithio'n cael ei gynnal ar 17 Mai (a ohiriwyd o 26 Mawrth oherwydd eira trwm). Mae'r grŵp rhwydweithio allanol yn cynllunio digwyddiad rhwydweithio ar gyfer yr wythnos gyntaf ym mis Gorffennaf a fydd yn tynnu sylw at rai o'r arferion da sydd ar waith yng Nghymru, ac yn tynnu ar ddull gweithredu Bromley by Bow. Caiff ei dargedu at awdurdodau lleol; y GIG; y trydydd sector; cydlynwyr cymunedol, tai ac addysg; rheolwyr busnes ysgolion; a chydlynwyr lleol.
Gorffennaf 2018 – Hwyluso cysylltiadau rhwng busnesau a hybiau cymunedol er mwyn cefnogi eu datblygiad.	Cafwyd trafodaethau cychwynnol â Chanolfan Cydweithredol Cymru, a chydweithio â darparwyr eraill megis Cwmnïau Cymdeithasol Cymru a Chyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru i gynnal sioe deithiol yn y Cymoedd i dynnu sylw at y cymorth y maent oll yn eu cynnig i fusnesau cymdeithasol.
Gorffennaf 2018 – Bylchau sgiliau wedi'u nodi a hyfforddiant a mentora wedi'u datblygu, gan gynnwys annog twf a chynaliadwyedd mentrau cymdeithasol.	
Rhagfyr 2018 – Gweithio gydag awdurdodau lleol a chymunedau i lenwi bylchau a nodwyd, wedi'u llywio gan arferion gorau.	
Risgiau	
Mae llawer o waith da'n cael ei wneud eisoes yn ardal y Tasglu. Mae angen i'r Tasglu gefnogi hyn drwy gynnig cymorth a rôl hwyluso. Ychydig iawn o ymateb a gafwyd i'r cais am wybodaeth gan awdurdodau lleol, sy'n golygu nad oes gennym yr wybodaeth ddiweddaraf am yr holl wasanaethau sydd eisoes yn cael eu cynnig ar draws ardal y Tasglu.	

Adroddwyd gan:	Maureen Howell – 18 Mehefin 2018
-----------------------	----------------------------------